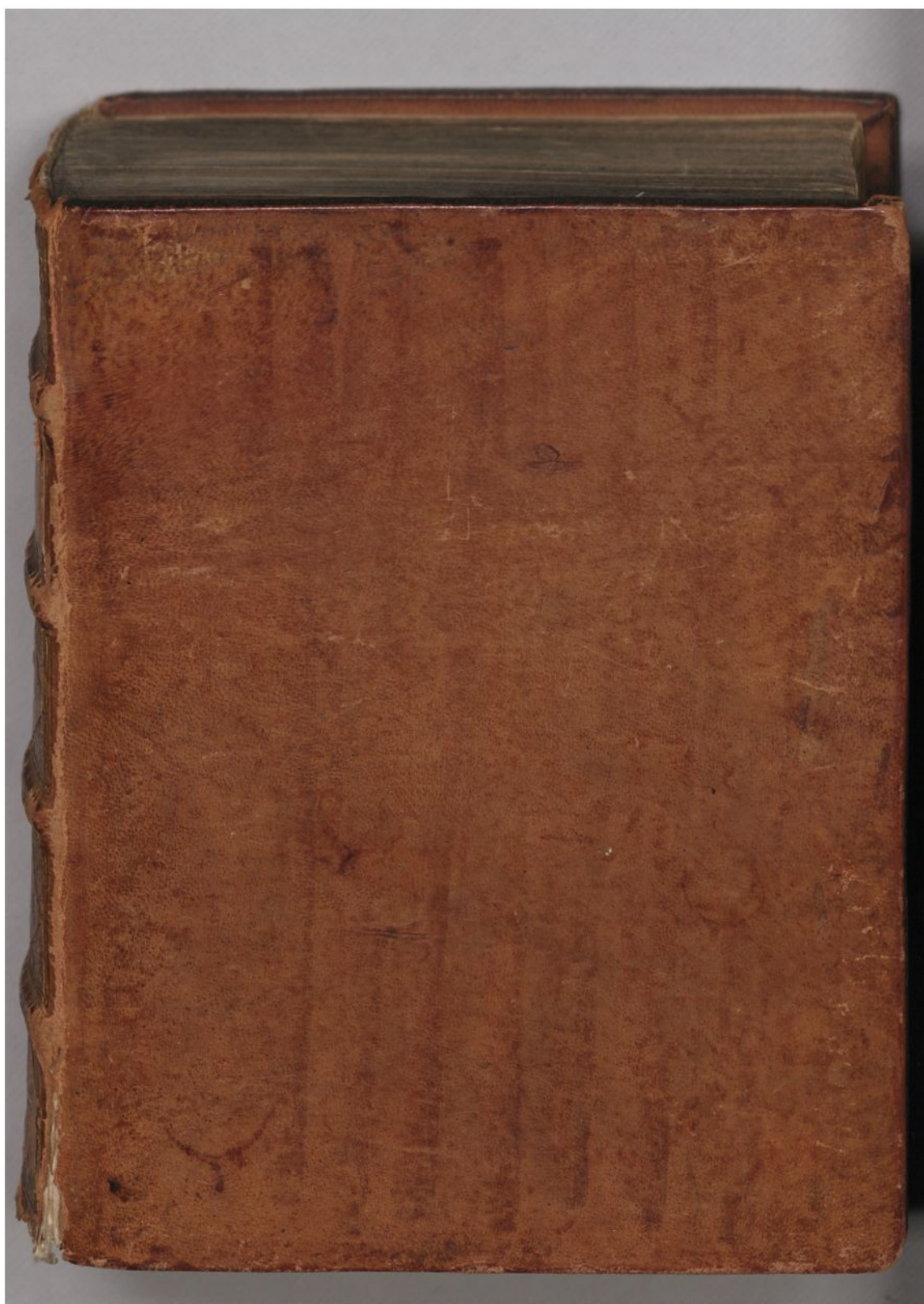
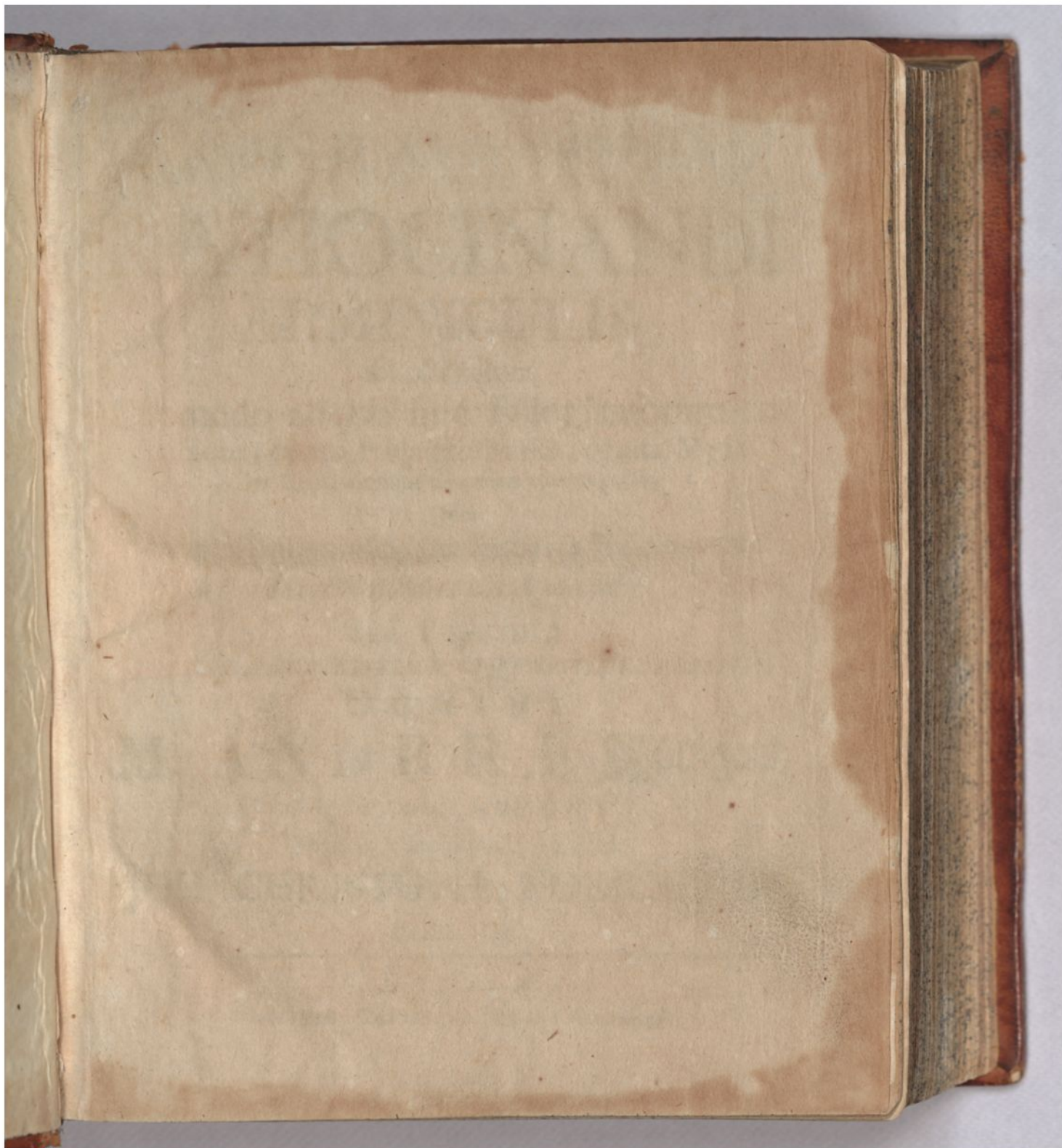

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Lebn. Marg. 42, Stück 16.2EN Lebn. Marg. 42, [1] · ·

Leibn. Marg.
42

[Varia rhetorica et logica]

14
16

Q F F Q S!
VTRVM

DE POETICA RECTE
IVDICARE POSSIT QVI
NON EST POETA,

CLEMENTISSIMO AVSPICIO

FRIDERICIANO,

PRAESIDE

SEBASTIANO KORTHOLTO,

PHILOS. MORALIS ET POES. PROF.

ORDINARIO, ITEMQVE ORDINIS SVI

H. T. DECANO,

DIE DECEMBRIS MDCCCVIII.

PVBlice DISQVIRET

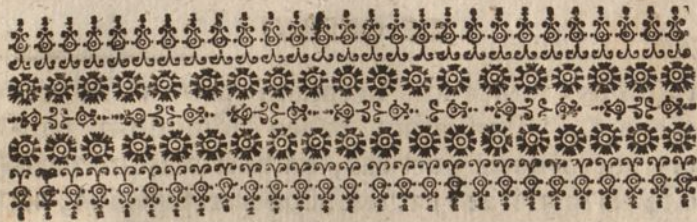
ANDREAS FLYE,
COLDINGENSIS.

K I L O N I,

LITTERIS BARTHOLDI REVTHERI, ACAD. TYPOGR.

2

Q. F. F. Q. S!

Arca seges doctorum est ea prae-
ditorum indole, vti vltra medio-
critatem in poesi feliciter assur-
gant. Igitur qui nomen poetae
praecellentissimum mereant vix
totidem sunt hac tempestate,
quot portae Thebarum, aut Nili ostia quondam
fuerunt. Illorum quoque nomina, qui honorem
debitum habeant poeticae, inscribi annulo pos-
sunt: quod de bonis Principibus olim memini
dictum. At vero censorum qui temerario ausu
de artium venustissima iudicium faciunt, iniri
numerus vix potest.

Quem qui scire velit, Lybici velit aequoris idē *Georg. II.*
Discere, quam multae Zephyro turbentur a- *105. f.*
renae: “

Aut, vbi nauigiis violentior incidit Euris, “
Nosse, quot Ionii veniant ad litora fluctus. “

Quod quum maximam poesis dignitatem inter-
dum non parum eleuet, ideoque ferendū minime
sit, operae me pretium facturum existimaui, si ar-
gumentum a nemine, quantum quidem scio, per-
tractatum plenius persequar, & nimiam de car-
mini.

A

minibus iudicandi licentiam pro virili refrenem. Persuasum habeo admodum paucis aures datas poeticas, emunctiorisque naris esse rei metricae virtutes subodorari sagacius, atque adeo cycnos oculis gaudentes eruditis tantum ferre Apollinis musarumque splendorem, sicut aquilae Solis radios vnice sustinere possunt. Solos enim poetas & quidem praecellentes cum naeuorum tum virtutum poeticarum veros arbitros esse propugno. Quare primum opinionem scriptoris Parrhasianorum contententis neminem rectius grammatico de poetarum arte iudicare posse; deinde sententiam Vossii patris, & Andr. Dacierii arbitriū de poetica ad philosophos reiciendum, momento suo ponderabo; tum peruersam in diiudicando intemperantiam imperitae multitudinis, cui patrocinium praestant Seneca, Nicolaus Antonius, Balzacijs & alii, perdendam, vltimo loco nominatim prolaturus aptissimos poetarum iudices poetas.

Parrhasianorum auctori celeberrimo, grammatici quidem sed poetae excellentissimum nomen neutiquam merenti, procul dubio animus praesagiebat, haud defuturos qui ipsi poetarum coryphaeis superbe insultanti obiciant Diogenis effatum: plures haberi Momi nomine dignos quam Mimi; aut vetus verbum: caecus de colore; aut hoc Martialis:

” Corrupti sine talione caelebs,
” Caecus perdere non potest quod aufert;
aut

aut illud Quinctiliani : facilius est de arte iudicare, quam ex arte. Iccirco fortassis temere propugnauit (*) neminem rectius grammaticis de re poetica existimare posse, quum, licet ipsi non fuerint poetae, de illorum tamen arte tradiderint quidquid potuerit doceri, in eandemque optime commentati sint. At enim uero quam peruerse de poetica censeant nonnumquam, qui in illius interiora haud penetrarunt, vel ipse Parrhasius documento est, propterea quod rudis alieni artificii existimator priscos Graeciae atque Italiae poetas manibus nostris eripit iniquissime, eorumdemque ornamentis nobis prorsus interdicat. Nouam igitur poeticam excogitandam, neque docto sed domestico sermone poemata pangenda, recentioresque poetas quotquot eruditorum lingua, quae ipsi perperam mortua audit, carmina contexant, haud veros auctores, sed viles priscorum imitatores & discipulos, nec nisi diuturno usu atque imitatione, non autem quod artis praeceptiones penetrarint poetas esse temere pronunciat. Quae quidem paradoxa pluribus iam contudi in dissertatione quae poeticam veterem Romanam aequae ac Graecam a contemptu Parrhasianorum auctoris vindicauit. Nondum tunc manibus triueram alteram Parrhasianorum editionem gallicam (nam anglice quoque & belgice prodire)

A 3

in

(*) Parrhasiana, T.I. p. 54. edit. Amstel. 1701. *Les Grammairiens, inquit Parrhasius, sans être Poètes, enseignent ce qu'on peut enseigner de l'art de la poésie, &c.*

in qua scriptorem nonnihil emendasse deprehendo. Errorum enim suorum conscius sibi animaduertit & fassus est multorum se poetarum hodiernorum crimen in omnes frustra diffudisse. (***) Mutatam hac ratione Parrhasii sententiam & ipse lubens amplector, veramque elargior hoc tempore, quo litterae elegantiores in summa vilitate esse denuo incipiunt, quod disertissima Perizonii proxime publicata oratio declarauit; quo ars poetica propemodum non habet amatores nisi ignorantes; quo plerique omnes metris latinis graecisque tolerabile illigando carmen, poetas se intolerabiles esse patefaciunt; quo denique Petrus Francius & Ianus Brouckhusius priscis solo tempore minores poetae, iuxta atque immortale Cimbriae & poetices ornamentum Io. Nicolaus Pechlinus rebus humanis exempti sunt, quorum memoria ex animo meo numquam descendet. Quum autem Parrhasius in posteriori editione suo etiamnum iudicio steteret, poeticamque non ad poetarum verum ad arbitrium grammatico-

(**) Parrhasiana T.I. p. 5. edit. Amst. 1691. Mais, inquit, à l'égard des Poëtes, ceux d'aujourd'hui &c. Idem inedit. anni 1701. T. I. p. 5. & 6. Mais, inquit, à l'égard des Poëtes la plupart de ceux d'aujourd'hui (ie parle de ceux qui écrivent dans les langues mortes) ne sont que des Ecoliers, en comparaison de ceux d'autrefois. D'où vient cela? C'est que les modernes sont des vils imitateurs des anciens, qu'ils n'ont rien d'original, & qu'ils ne sont poëtes que par routine, & par imitation; & nullement parce qu'ils ont pénétré les principes de l'art, dont ils font profession.

ticorum conferat, huius quoque opinionis per-
uerſitatem nunc infringam, promiſſi memor, &
haud ignarus vno iſtu quercum non cadere.

Grammatici, ſi a Technicis elementa ſermo-
nis attingentibus recedamus, eosque res ſuas ſibi
habere iubeamus, nobis perinde vt Parrhaſio au-
diunt commentatores, quorum ſtudium in
enarrandis, explanandis & emendandis ve-
terum ſcriptis potiſſimum occupatur. Quam
criticorum plebem ſi conſulat poeta, qui explo-
ratum habet quid erua diſtent lupinis, ea quae
veteres in poetarum monumentis tantopere ad-
mirabantur, in eorum commentariis minime de-
prehendet. Moleſtiam ſiquidem ſine fructu, ac
cognitionem ſine uſu non raro afferunt; poeta-
rum ſcriptis veluti proſtibus publicis e lubricis
ſuae inſtinctu ſaepe numero abutuntur, nubesque
captant & inania: atque adeo moleſto apparatu
neſcio quos abſtruſos ſenſus eruunt; nec res ſed
ſola verba plerumque rimantur. Quocirca Da-
niel Heinfius non iniuria conqueritur, periſſe ge-
nuinam poetas exponendi rationem, ex quo
grammatici illorum monumenta non modo ſtulti-
te, ſed etiam arroganter inuaſerint, & fines ſuos
euagari, inque alienos pedem proferre coe-
perint, ac in ſignificatione verborum, vocum
originibus, litterarumque ac ſyllabarum con-
templatione rerum diuinarum vim & maiestatem
conſumſerint audaciſſime, ex auroque tan præ-
ſtanti

Heinf.

Orat. IV. p.

42. 46. e.

dit. Lugd.

1615.

stanti peluim primi & matulam confecerint, vñ
quem ignorarunt plane peruerso.

Huet. Or.

gen. lib. 1.

S. 5. p. 23.

In eandem sententiam veritate rei & ratio-
nibus inductus Antistes Abrincensis pro suo sensu
loquitur, & irase differri ait, quotiescunque vi-
los de plebe grammaticorum litteratores bonis
scriptoribus inscitiae suae virus adspargere vide-
at; qui si quando noua vox Lexicis incognita sese
det, eā sine cunctatione obelo suo iugulent, obtru-
sisque coniecturis suis per summam audaciam no-
bis faciant fucum: quam ob rem diu multumque
quaesuerit; plusne perniciiei in litteras an vtili-
tatis critica ars intulerit. Similem querimoniam
merito habet Rapinus, atque in obseruationibus
in poemata Homeri & Virgilii, quibus Cl. Brouk-

Rapini ob-
seruat.

Traj. ad Rh.

1684. S.

16. p. 123.

conf. S. 2.

p. 8. recu-

sae sunt

Lugd. B.

1704. 8.

husius me locupletauit, seque coram fastus inter-
pretem est, illos ait qui de grammaticarum gre-
ge sunt magnificentiam eloquutionis Homericae,
versuumque pompam, & operis veluti superfici-
em admirari vnice, ad veramque lucem caligare,
neque posse intimas Homeri & Maronis virtutes
perspicere, aut ad fundum vsque penetrare. Quo
pacto autem recte atque ordine aliquid de poeta-
tum artificio statuent, quos solum genus dicendi
splendidius, & exteriora illa morantur, nec agno-
scunt stupendam inusitatamque artem, qua se le-
ctorum animis ingeniose insinuant, eosque fin-
gunt, formant, flectunt. Qualia artis miracula
a grammaticis non capiuntur, insolentique su-
percilio praetereuntur. Nam qui syllabas dime-
tiun-

tiuntur, non dimetiuntur, vt cum Rapino loquar, omnes proportiones, & rationem vnus ad aliud; non examinant vtrum pulchra suo sint quaeque loco posita; an moderamen illud inter admirabile & verisimile cum iudicio sit adhibitum; processeritne audacia longius quam poesis admittit, tumidaue sit atque ampullata; num actionis vnus principis rite inita ratio sit; vtrum illi non modo ornatum, sed etiam lucem afferant episodica haud longe arcessita sed subnata sponte; num eloquentia in tacendo sit pensi habita, atque ars declarata occultatione; vtrum decorum in moribus & sententiis circumspecte sit obseruatum; vtrum eloquutiones affectus suos tenerasque animi permotiones inspirent lectori; num omnia ordinem suum tueantur, characteremque suum sustinere possint, & bona mens vbique eluceat: verbo vtrum poema delectet, proferat, moueat & admirationem excitet, habeantque se res eo quo par est modo. Arbitrandum siquidem de poemate Epico (omnium poematum maxime sublimi, secundum Parrhasium, cui perinde vt nobis de illo potissimum sermo est) tamquam de magnifico & regio quodam palatio, cuius princeps habetur pulchritudo totius operis proportio ad partes singulas, singularumque inter se partium conuenientia: qualia considerantur a peritis & intelligentibus rei poeticae arbitris poetis, non ornatus exterior, qui propemodum solus grammaticos detinet & oblectat. Iccirco quum leuio-

*Parrhasi-
ana p. 52.*

B

res

res quasdam aberrationes forte deprehendunt, magis illae percellunt oculos, quam maximae virtutes.

*Suidas in
Zoilos.*

Id procul dubio, perinde ut liuor, & ingenerata quaedam malignitas, atque insolens desiderium innotescendi reprehensione viri multo se praestantioris, potissimum in causa fuit, cur Zoilus nomine quidem grammatici sed poetae non dignus, aduersus Homeri poesis grammatica quaedam, teste Suida, & nouem contexuerit libros, in poetarumque principem & fontem ingeniorum superbe insultarit, illius famam, nulla adhibita moderatione, penitus pessundaturus. Quocirca Homeromastix & male audit omnibus saeculis, eiusque nomine iudices nimium imporuni etiamnum insigniuntur. Parrhasius quidem secus opinatur, & παρρησιασμός affirmat (*) memoriam Aristarchi huius Amphipolitani ideo visam detestabiliorem, quam si omnes deos exaceratus esset, quia non ferendum videatur, ut aliquis error, licet manifestus sit, in Homeri scriptis offendatur. At enimvero parum aeque poetae censori praeter poesis ignorantiam, inuidiam exprobrare merito possis; cuius illum Ouidius arguit dilerte, quum canit:

*Quid. Rem.
Am. v. 365
366.*

Inge-

(*) Parrhasius, ubi T. 1. p. 17. de principibus antiquorum poetis disserit, On ne peut, inquit, souffrir, que qui que ce soit y trouue quelque défaut, quoi qu'il soit palpable. C'est ce qui a fait que Zoile, surnommé le fouet de Homere, a été mille fois plus détesté, pour auoir osé censurer les défauts de ce poëte; que s'il auoit blasphémé contre tous les Dieux.

Ingenium magni detrectat Liur Homeri. "Addit: Quisquis es ex illo, Zoile, nomen habes. "Quem quidem versiculum secus explano atque elegantissimus Bolaeus, (*) qui non abit ab expositione vulgari: quum tamen quae praecedunt verba euincant, poetam affirmare, Zoilum reprehendendo Homerum famam nactum esse. Illam sine dubio obtrectatione sua aucupabatur, more inueterato eorum, qui quum sua virtute laudem se doctorum mereri posse diffidant, vituperatione rumusculos imperitorum consequi sperant. Videlicet omni tempore extitere, qui

Vt putentur sapere, caelum vituperant. « Phaedr. Neque vmquam defuere similes Erostrato, qui 4. fab. 6. flammis templum Dianae subiiciebat, ratus hoc facinore nomen suum illustratum iri. Insolentiam sane imputat Zoilo Vitruuius, & memorat; quum Vitruuius loquitur, vexarit & vituperarit poetarum parentem, philologiaeque omnis ducem; regem Ptolemaeum, auditis quas coram recitarit animaduersionibus, ipsi exprobrasse quod ingenio Homeri anteponeret suum. Auctor item Aelianus est, cui *ψογερὸς* audit & *κακοδαίμων*, eundem oblatrando delectationem aucupatum & canem Rhetoricum appellatum de omnibus secus ac praue

« Phaedr.

4. fab. 6.

Vitruv.

praef. l.

VII. de Ar.

chitect. e.

dit. Amstel.

fol.

Aelian. l.

XI. Var.

Hist. c. X.

p. 195. e.

dit. Arg.

B 2

iudi-

(*) Despreaux refl. sur Longin p. 197. On prétend, inquit, que ce fut l'envie qui l'engagea à écrire contre Homere, & que c'est ce qui a fait, que tous les Envieux ont été depuis appelez du nom de Zoiles, temoin ces deux vers d'Ouide: Ingenium magni liur &c.

iudicasse. Quum proinde vir quidam multo eruditissimus ipsi vitio daret, quod scriptoribus praecellentissimis male diceret, vellem, inquit, si possem male facere. Neque praetereundum quod litteris & memoriae prodidit Galenus, Zoilum quicum nemo compos mentis aemuletur, Homeri statuam flagellasse. Cuiusmodi grauiusculorum virorum testimoniis diligentius perpensis, num amplius ambiges, Parrhasi, vtrum etiam censoria ferula dignus sit Homeromastix? Caue ne frudere Zoilo videre, quum Galenus testificetur illum non aestimari nisi a φιλολοιδόροις. Caue ne amplius leuare adnitaris minime tolerandam licentiam, qua tot aduersariorum animos excitavit, irasque inflammavit. Quod visu neutiquam venisset, si temperare sibi potuisset ab obrectationibus petulantissimis, quas ab ingenio Zoili maledicentissimo profectas esse nos veteres docent: penes quos quoque flagitiorum eiusmodi documenta etiamnum passim leguntur. Nimirum, quum omnes teneamur aliqua culpa erroris humani, & alii non parum multi poetam ab omnino naevo & aberratione immunem pronunciare merito noluerunt, sed eum callem rectum non semper instituisse, ante oculos lectorum scriptis posuerunt suis. Neque enim solum Syagrus, qui, secundum Aelianum, primus bellum Troianum carmine cecinit, Homeri aemulus, & antagonista audit, verum etiam Xenophanes elegias & iambos eidem opposuit, vtrumque testante Laertio. Sed

*Operum
Galenus Tom.
VI. l. 1. de
methodo
medendi. §.
III. p. 11.*

*Aelian. var.
Hist. l. 14.
c. 21.*

Sed & Plato, quem itidem poetam fuisse, sed poemata sua, quae Homeri longe inferiora esse agnoscebat, combussisse pluribus probatum dedit dissertatio mea de Enthusiasmo poetico, eo processit audaciae, vti poetae republica sua interdixit. Longinus quoque, ut alios a doctiss. Fabricio in Bibl. graeca passim laudatos omittam, in libro aureo *περί ὁμήρου* non vno loco poetae errores manifestat: quos forte pluribus detexit in Dubitationibus Homericis, & in disquisitione vtrum fuerit philosophus Homerus? qui critici labores iuxta atque alii desiderantur. Nemo tamen vnus illorum tantam propterea, prouti Zoilus existimationis iacturam fecit. Patet igitur te versari in errore, Parrhasi, qui stultitiae peccatum Zoili excusationem habere censes, quum grammatica quaedam contumeliosissime obiicit Homero: de quo vere dixeris quod de se Menagius perperam affirmat, neminem extitisse qui maiori vniquam gloria & iniuria sit affectus. Patet item te commentarios grammaticorum, tamquam praecipuos quibus poeta illustretur, irrito conatu atque immerito commendasse. Hoc vero est gregarios milites imperatoribus & belli gerendi administratoribus, atque remiges qui vel malos scandunt, vel in sentina exhausti occupantur nauium magistris praepostere anteferre. At vero qui celocem regere nequit natem onerariam haud gubernet.

Nec est quod Parrhasius fidem opinioni suae

B 3

factu-

facturus, nulla ratione alia prolata, ad exempla grammaticorum prouocet, qui in poetis explanandis ingenii vires exercuerint. In iis ex veteribus praeter ceteros nominandus Seruius est, qui

*v. Memoi-
res pour l'
hist. des sci-
enc. T. V.
1703. ar-
tic. 11.*

*Bibliogr.
curios. p. 27.*

*Tollii com-
par. inter
Theocr. &
Virg. p.
379.*

*Barth. in XI.
Theb. Stat.
p. 1386.*

*Polit. Misc.
cent. I. cap.
89. p. 672.*

*Scal. l. 4.
poet. c. 48.
p. 486.*

vulgo audit princeps grammaticorum. Equidem haud amplector sententiam auctoris nuperi qui dissertatione sua eclogam Maronis quartam illustraturus Seruium inter commentatores minimum nuncupauit, cum propter ignorantiam, tum propter credulitatem, quod commentis bene multis eius scholia in poetam redundant. Neque etiam subscribo sententiae Io. Henrici Boecleri, auctoris Bibliographiae curiosae, diserte pronuntiantis iudicium huius grammatici minus esse quam Donati. Nec denique cum Iacobo Tollio acumen huius grammatici ipso pistillo obtusius esse contendo. Non possum tamen quin propugnem Seruium magnae quidem doctrinae, sed iudicii laudem exiguam mereri. Id quod e narrationes eius consulentibus nullo negotio patebit. Quocirca Barthius commentarium Seruii compilationem antiquorum criticorum atque philologorum, & Politianus aequus poetices arbitrum illum veram lectionem contaminare, & fabulam sibi ex tempore commodoque suo contra omnem veterum auctoritatem confingere, vere affirmant. Sed & Scaliger, quum grammaticorum nugas, quas vocat, hallucinationes, deliramenta, & iudicium non sanum haud vno loco pro consuetudine sua exagitasset vehementer, addidisset.

dissetque eosdem paucae lectionis, pauciorum artium & paucissimi esse iudicii, de Seruio se potissimum loqui declarat. Hunc enim grammaticum impudentissime ait haec verba pronunciare: pessimus est versus in monosyllabam desinens: "qualis tamen saepenumero admirabilis est. Sic *Serv. ad Aen. III. v.* quoque idem commentator tota re errat, quum notandum sane, inquit, finitum esse versum participio: quod raro apud latinos est, apud graecos vitiosissimum. Nam plus quam quinquaginta versus Maroniani exeunt in participium, Propertium itidem (quo nemo | vnumquam peritius expendit numeros carminis elegiaci,) in fine pentametri non extimuisse participium locare, neque ipsum Nasonem abhorruisse doctissime probat Ianus Brouckhusius auctor notarum ad Albium, quod opus auro contra non carum mihi testamento editor reliquit. Pari audacia idem grammaticus ad haec verba Virgiliana:

Iuuat ire, & Dorica castra.

Mala, inquit, compositio est, ab ea syllaba incipere qua superius finitus est sermo. Plerumque & cacephaton facit, vt hoc loco. Quanto autem maiori acrimonia iudicii de numerorum huiusmodi excellentia differuit in Actio dialogo summus poeta Io. Iou. Pontanus. Taceo alios errores Seruii bene multos, quia manu ferendum, non facco, vt Corinna monet. Quid quod grammaticum haud raro imprudentia lapsus esse vel pueri & qui aere nondum lauantur norunt. Documen-

Notae ad Tibull. lib. III. el. 4. v.

Serv. ad Aen. I. II.

v. 27.

I. A. B. maldus m. nernal. Bo. non p. 197.

cumento sit Philippus Beroaldus pater, qui tennellus puer integro libro eius aberrationes manifestavit.

*Morb. Po-
lyb. T. I. L. 4.
c. 6. p. 63.
edit. 1707.* Vt inter grammaticos commentatores Virgilii latinos Seruius, sic inter grammaticos commentatores Homeri graecos Eustathius praeter ceteros omnes commemorandus familiam nemine contradicente ducit, teste Morhofio & poeta & poetarum arbitro excellentissimo. Itaque cultiorem orbem modo sibi deuincit Gallus pereruditus Capperonnierius, quem versionem Eustathii iteratamque meditari editionem proxime accepi. Quem vero praeterit fontes inaruisse, quibus fundos suos irrigarit Archi Episcopus Thessalonicensis? qui quum potiores in Homerum enarrationes iniuria temporis disparerent, ex iisdem decerptas obseruationes in suae laudis materiam conuertit. Hanc ob causam de grammatico hoc merito dixeris, quod Vossius in praefatione Institutionum poeticarum de se vltro affirmat, humerostanto oneri impares fuisse, nisi subleuassent priores. Plura enim industriae Eustathii quam iudicio referimus accepta, quod Vossius *Vossius lib.
V. Inst. or.
c. 4. p. 312* merito requirit in Orator. Institutionibus, vbi obseruat admodum paucos de rebus poeticis ferre iudicium posse. Quae quum ita se habeant, sufficiat. e grammaticorum coetu in medium produxisse praecipuos commentatores principum poetarum epicorum, quos cum Parrhasio me potissimum nunc respicere supra indicaui. E qui-

Equidem, si quam facile tam necessarium esset, longe plures proferrem. Vereor autem ne iisdem obiiciatur, quod Homeri antagonistis grammaticis olim exprobrabant:

En cor Zenodoti, en iecur Cratetis!

Quum enim verissimum sit illud I. C. Scaligeri paucis mortalibus aures datas esse poeticas, periculum est, ne in nonnullos quadrare apte videatur, quod de Laurentio Valla, grammaticorum sui saeculi principe & capite, secundum Guilhel-
Bud. de Affe lib. V.
 mum Budaëum, G. I. Vossius diserte affirmavit, iudicem hunc alioqui doctum, ineptum poeta-
Voss. de Imi- tat. cap. IX.
 rum censorem in poesi habere Midæ aures. *p. 48.*

Quanto igitur satius erat sub Parrhasii pel-
Parrhasi- ana p. 225.
 le delitescentem auctorem poetarum quam gram-
 maticorum existere patronum. Cur non sub-
 scribit sententiae Iosephi Scaligeri, quem ipse in-
 ter criticos illustres locat, antecellentes doctri-
 nae praestantia etiamnum superstites cunctos. Is
 in Scaligeranis quae cum doctis Tan. Faber com-
Scaligera- na p. 193.
 municauit, merito statuit de poetica oportere
 poetam existimare non Lipsium, qui de Seneca
 Tragico perperam ausus fuerit iudicare. Triuiale
 enim foetum Troada appellauerat, quae tamen di-
 uina plane tragoedia, & princeps earum quas con-
 texuit Seneca habetur Augusto Buchnero, poetae
Buchner. P. II. epist. p. 216. f.
 & Aristarcho haud spernendo. Qui Seneca a Lipsii
 obtreptione post Scaligerum vindicato, addit
 quoque, prouti Scaliger, poetarum esse, neque
 omnium sed optimorum de poetis iudicare.

C

Quo-

*Baill. Part.
I. de poet.
artic.
MLIII. p.
39. 31.*

*Gyrald. Di-
al. p. 27. e.
dis. Basil.
1580.*

Quocirca Lilio Gregorio Gyraldo viro alioqui doctissimo ibidem minime parcat, quia nemo infelicius illo de poetis iudicavit; id quod item ante Buchnerum Scaliger, cuius vestigiis pressius institit, tuitus iam erat in confutat. Fabul. Burdonum. Me quidem clam non est, secundum Adrianum Bailletum Vossio secus videri, quum in praefatione institutionum poeticarum tueatur, Gyraldum iudicio pollentem virum non parum multa, quae poeta in suam vtilitatem conuertere queat, de poetica tradidisse. Sed fallitur & fallit, non ita iudicante Vossio, qui satis habet nomen doctissimi Gyraldo indidisse. Meritus id honoris est, ut cogitationum suarum partem in versus scribendos non deriuarit. Id quod minime diffitetur ipse, dum in dialogo primo historiae poetarum se purgat, quod de arte fingendi carminis differere audeat, quamuis non sit poeta. Dicit enim veterem illam Platonis sententiam esse, eos quoque furore agi poetico, qui poetarum carmina interpretentur, ideoque vates illos audire posse. Qua ratione Panaetius philosophus Aristarchum *μαῦτιν* siue vatem nuncupavit. Quis vero Gyraldo enthusiasmum poeticum tribuit vquam? Vossius certe, etsi in poetis enarrandis multos iuventutis annos dedit, propterea tamen se oestrum poetici furoris sibi vindicare nolle in praefatione Institutionum poeticarum ultro profitetur.

Idem vero Rhetorum hodiernorum facile prin-

princeps eodem loco acu rem non tangit, quum temere obtendat philosopho quam poetae conuenientius argumentum esse de poeticae natura & praeceptis commentari. Documenti loco Stagiritam producit, omnium doctrinarum scientia, sed non carminibus inclutum philosophum, quo tamen nemo vnus poetices naturam accuratius perpexerit. Flaccum enim & Vidam summos poetas Aristotelis opera adiutos plurimum ab eodemque superatos esse arte tenet. Neque vero illos aliter excusat, quam quod philosophus ingenio & doctrina propemodum sortem conditionis excefferit humanae; quodque longe facilius sit de arte soluto quam vincto agere sermone. At vero quamuis licet cum Quintiliano haeream, *Quint. X. 1. Inst. Orat.* vtrum Aristoteles scientia rerum, an scriptorum copia, an eloquendi suauitate, an inuentionum acumine, an varietate operum clarior dicendus sit; non tamen, cum Vossio, supra hominem eum sapuisse, ideoque de poetica melius Flacco & Vida praecepisse contendo. Constat enim Philosophum in poetica sua Homerum tamquam exemplum poematis epici omnibus absoluti numeris proposuisse, praeceptaque omnia formasse ex Iliade & Odyssaea. Igitur Aristoteles, & non parum multi qui post illum poeticas institutiones litteris mandarunt, artis suae regulas non tam suo quam poetae ingenio debent, quippe qui ad summum culmen poeticam primus perduxit. Eo accedit quod Stagirita a versibus

Morhof. pangendis neutiquam fuit alienus, ut praeter
Polyb. T. 1. Vossium Morhofius quoque nostras id habuerint
l. 7. c. 1. persuasum. Scaliger tamen, cuius de poetica li-
p. 309. bros uterque diuinos appellat, ante oculos no-
Scal. poet. l. „stros Paeana Philosophi in Hermiam ponit, ut
1. p. 108. „perpendas, inquit, quantus vir ille fuerit in
109. „poesi, neque ipso Pindaro minor: qui Flacco
Asben. l. (at quanto poetae!) audiit inimitabilis. Eum-
15. e. 16. dem hymnum praeter Athenaeum & Henricum
p. 696. Stephanum non modo exhibet Diogenes Laertius
Steph. in in Aristotelis vita, verum etiam commemorat
Lyr. p. 398. illum geminum condidisse carmen: quorum
Laert. l. V. prius Democrito sacrauit, si fides habenda inter-
p. 115. seq. pretibus Ambrosio & Brognolo. Sed & poema e-
 picum contexit & elegiam, quorum initium sistit
 idem Laertius, & subdit quadragies quinques
 mille ducentos ac septuaginta versus ab ingenio
 Stagiritae fuisse profectos. Tenendum autem
 scriptorem vitae Aristotelicae innuisse tantum
 quot versuum (minus latine dicunt linearum)
 omnia Stagiritae opera fuerint. Nam ut latinis scri-
 ptoribus versus, sic graecis *εἴη* vox ambigua est.
Voss. de poc- Legerat hunc Laertii locum ipse quoque Vossius:
tis gr. p. 56. quam ob causam postmodum in opere posthumo
 inter graecos poetas Aristoteli locum cessit, ne-
 que illum praetereundum esse monuit. Nulla
 vero ibidem mentio Scaligeri, nulla Athenaei,
Heins. p. quos adduximus. Praeter hos Dan. Heinsius in e-
512. pistola ad Hugonem Grotium Peplō suorum epi-
 grammatum graecorum praefixa Aristotelem me-

memorat Heroum genealogiam conscripſiſſe, ſingulisque ſingula epigrammata tribuiſſe; quae non amplius duobus verſiculis, excepto vnico quod Aiaci dicaratur, conſtiterint. Miram in iis ſimplicitatem, affectationem nullam, dictio- nemque caſtam & graecam eſſe Heinſius iudica- uit; quumque paucos verſus, qui nunc Pepli nomine cenſentur, excerpterit Porphyrius, de tota ſcripti ratione ac inſtituto quaedam alibi, non- dum forte ſatis obſeruata, ſe dicturum pollicitus eſt. Taceo quae de Peplo hoc Ariſtotelico in me- *Euſtath. in Iliad. β. p. 216.* dium profert apud Euſtathium Porphyrius, quae *Petit, com- ment. in L. A. p. 24. 25. edit. Paris 1635.* que in commentario ſuo in Leges Atticas Samuel Petitus, qui non alium quam Ariſtotelem Stagi- ritem Pepli huius auctorem eſſe ex ipſo Tzetze aduerſus Tzetzem erudite demonſtrat. Omit- to itidem quae de poematis Philoſophi me- moriae prodidere Laurentius Craſſus in libro de poetis graecis, Rapinus in comparatione inter Platonem & Ariſtotelem, & alii non pauci nume- ro, qui ex vngue de Leone, ex ſimbria de ve- ſte iudicarunt. Quibus testimoniis aduerſus Voſ- ſium & Morhofium efficitur, Philoſophum, cu- ius quaedam tantum poemata tamquam naufra- gii reliquiae ad nos peruenerunt, carminibus v- trique celebrem eſſe, in poetamque ſe aſſeruiffe. Proinde non tam poetam quam philoſophum nos poeticam docuiſſe patet, hauſtam potiffimum ex Iliade bonorum & Odysſea, quibus verſandis horam eum tribuiſſe quotidie conſtat.

C 3

Pro-

*La poëti-
que d'
Arist.
1692. 12.*

Propius tamen abest ab opinione Vossiana Dacerius, quum in dissert. praefixa Poeticae Aristot. a se versae sententiam illorum refellit, quicum Petro Cornelio poesios dramaticae principe asseuerant, commentatores more grammaticorum & philosophorum poeticam tradentes, multum eruditionis sed parum experientiae possidere. Quocirca doctiorem reddant lectorem, arti vero ipsi exiguum lumen concilient, iis quae ad poesin inprimis spectant plerumque neglectis. Proinde Dacerius, aequè ut Vossius, artius tenet munus philosophi esse de poetica pertractare. Poetica enim illi e philosophia orta, & philosophus magis idoneus ferendo de arte quadam iudicio, magisque ad regulas praescribendas perspicax esse dicitur: quippe qui solidis considerationibus intima artis perscrutetur, quum contra qui ipse artem exercet, citius suorum foetuum amore in transuersum raptus coecutire possit. At enimvero si quis omnem philosophiam habeat in numerato, ad vnguemque teneat, poeticae autem expertus sit suauitatis, ad eam tradendam minus erit idoneus. Namque ut viator qui in obscuro & suis numquam vestigiis trito itinere versatur, non raro impinget, nec quid sequendum vitandumue sit discernet satis. Neque vero Dacerio damus poeticam philosophiae filiam merito appellari. Nam Scaliger cum ipsa natura humana vim numerosam quibus claudantur versus extitisse, & Vossius omnes quotquot nobis

*Morb.
Polyb. T. I.
l. 7. c. 1.
p. 310.*

*Scal. poet. l.
1. c. 2.*

nobis sint philosophi Homero fuisse iuniores de-
 clarant. Equidem non tueor cum Velleio & Parrhasio Homerum primum poetices suae in-
 ventorem fuisse. Quum enim a Parrhasii con-
 temtu poeticam veterem vindicarem, memini
 me dedita opera efficere, integram inuentionis
 gloriam soli Homero non essetribuendam. Quod
 faxum postmodum voluit clariss. polyhistor I. A.
 Fabricius, ostenditque eruditissime LXX. Scri-
 ptores graecos, potissimum poetas, ante Home-
 rum extitisse commemorari. Quidquid id est,
 quum dignus sit habitus cuius monumenta, pro-
 cul dubio quod aliis longe antecellerent, ad po-
 steros graeci transmitterent; non iniuria Lon-
 ginus tuetur, poetas propemodum omnes, aequae
 ut oratores, historicos & philosophos ex Home-
 ro velut ex fonte inexhausto sua hausisse. Id
 quod planum facit prolatis Stesichori, Archilo-
 chi, Herodoti & Platonis documentis. Nectacet
 Ammonium Alexandrinum singulari volumi-
 ne eiusmodi exempla plura complexum, idem-
 que argumentum tum egregie persequutum esse,
 ut vltiori confirmatione non indigeat. Possem
 alioquin inferre quoque mentionem Maximi Ty-
 rii, integra oratione eaque venustissima docentis
 poeticen philosophia longe verustiore esse. Si-
 militer Plutarchi viri grauisimi, in disertatione
 quomodo a iunioribus audiendi sint poetae, poe-
 sin initium philosophiae fuisse solide ostendentis.
 Igitur philosophiam multa poeticae accepta
 ferre

*Poss. de Hist.**Gr. l. I. c.**in praef.**Inst. poet.**Fabr. Bibl.**gr. l. I. p.**4. f.**Longin. sect.**3.*

ferre oportet, neque merito eius parens Dacerio audit. Idem quoque praeterea contendit philosophum aptiorem esse poeta iudicio de arte aliqua ferendo, propterea quod ad intima meditationibus penetret suis. Quasi vero profundiores contemplationes destituant poetam? quasi vero poeta non sit philosophus, cuius pectus maximarum rerum impletum esse scientia necesse est. Neque enim quemcunque, sed optimum poetices arbitrum statuimus. Optimus autem poeta dici nequit, nisi qui in sapientiae studio otium consumserit, inque philosophia percolenda operam collocarit, exemplo Homeri & Maronis poetarum Principum. Praeter illos non paucos numero e priscis ac recentioribus & philosophos & poetas fuisse res ipsa loquitur, eorumque exempla docent, quae adducere nihil attinet, quum sint testata in medioque posita. Quid quod, nisi philosophica scientia repleti, fabulis eam occultare, aut motus caeli & cursus siderum, quin & abstrusam naturae scientiam, & ciuitates regnaque moderandi disciplinam litteris & versibus mandare non potuissent? Neque vero existimandum de doctrina poetarum artem rationis aut philosophiam primam abesse posse. Ut alios nunc sciam, Richardus Blackmorus, qui magnae Britanniae Regi poema epicum coram offerebat, ideo in ordinem equestrem me Londini agente receptus, in praefatione eiusdem Regem suum Arthurum (hoc poemati nomen est) Logicae & Meta-

Metaphysicae multa accepta ferre publice profitetur. (*) In primis tamen partem vtilissimam scientiae humanae dicam an diuinae quae ipso cognomine prae se fert laudem, philosophiam in-
nuo moralem, eximio poetae vtilem & necessariam esse, nisi quis in poetica hospes sit, dubitabit nemo. Non autem solum philosophiam didicere poetae, verum etiam eandem docent. Nam ut omnis eruditio ad poeticam, sic poetica ad omnem propemodum eruditionem aliquid confert: alterius

Altera poscit opem res, & conspirat amice. "Nimirum ut poeta, qui actionem heroi, & fabulam arti suae debet, a philosophia mores, a grammatica dictionem, & sententiam a rhetorica sumit; sic negari nequit easdem disciplinas non parum multa poeticae debere. Quod ad scientiam agendi & moralia attinet, quamuis poetarum praestantissimos illam non tradere ex instituto Parrhasius defendat, ex muneris tamen mihi impositi ratione in tertia, qua eius opinionibus refragabor, dissertatione, propediem tuebor, potiores poetas dedita opera atque optime moralia professos esse, ideoque non contemnen-

D

dam

(*) Blackmorus in praef. poem. Epici editi Lond. 1697. fol. pag. X. *I look on my self, inquit, to have great obligation to the studies of Logic and Metaphysicks, wherein I was carefully instructed in the Vniversity, which improve and aduance our reasoning Faculty, teach us to thinck clearly and distinctly, to speak pertinently, closely, and justly; and thereby fit a man for any kind of Business or Profession. &c.*

Anti-Baill.
T. II. p.
277. 284.
f. 292. f.

dam praebere vtilitatem philosophiae quae mores hominum format. Sed Dacerius, quicum mihi nunc res est, obtendit fortassis contra praeceptiones morales vates frequentissime impingere. Ipsum enim carminis auctorem caeco & vitioso sui ipsius amore interdum abripi, & propterea de poemate recte iudicare non posse contendit. Proinde elargior Dacerio, poetam qui se & sua carmina solus amet sine rivali, nonnumquam caecum esse iudicem. Adduci enim non possum, ut amplectar Menagii partes, tenentis non modo licere poetis suarum laudum esse praeconibus, & suorum operum arbitris, sed haec elogia eosdem etiam decere. Equidem me non fugit, usum & consuetudinem prope vim legis obtinuisse, & vatum hoc privilegium dici: quo usi sint & praestantissimi & modestissimi, & profani & sacri omnium saeculorum & nationum poetae, quorum indicem facili negotio locupletandum Menagius contexuit. Sed ut multitudo, sic copia errantium errori patrocini non est. Quomobrem praestare censeo, ut poetae abstineant suorum se operum aestimatores praebere, & suis sibi manibus imponere coronam. Nam gloria quam aliquis faciendis carminibus acquirit, nihil ad honestum pudorem, qui, secundum Tullium, claram & stabilem comparat auctoritatem. Num minus euadet pretium operis poetici, quum inter eius admiratores ipse auctor non offendetur? Neque tamen existimes velim hinc effici poetas philo-

philosophos non esse, nec rectos poeticae rei arbitros. Neque enim sequitur illum destituere rationem, qui ratione non vtitur. De poeta virtutum meritorumque suorum buccinatore iure vsurpabis quod ille de Nasone dixit: vitia sua eum non ignorare, sed amare; aut quod Naso de Medea: meliora videntem & probantem, tamen se qui deteriora; aut quod Tullius de iis qui ex aliis sumunt exemplum sibi; quod exemplo fit, iure fieri putant. Sic Maro poetarum rex, etsi poema heroicum comburendum petiit, ipse tamen more poetarum praeconia sua passim decantauit. Sic, vt alios nunticeam, Rapinus quem renatum Maronem merito nuncupabis, in observationibus poeticis, aequae atque de la Motte in dissertatione quam de poetica vniuerse, ac de Oda sigillatim odis suis venustissimis proxime praefixit, vanitatem & minime ferendam arrogantiam poetarum de suo artificio existimantium, laudumque suarum praeconum despiciatui merito ducunt; & tamen ad eundem lapidem vterque offendunt pedes, & ipsos doctores redarguit culpa. Id quod eorum monumenta poetica versantibus nullo negotio patebit. Satis habeo hoc loco illud e Rapino notasse:

quoties viros

Fortes dicimus ad lyram,

Versus immeritos mori

Soli scribere nouimus.

D 2

Idem

*René Rapin.
refl. sur la
poët. art.
34.*

*Georg. III.
v. 12. Ecl.
4. v. 55. f.
Ac. 9. v.
447 f.*

*de la Motte
discours sur
la poës. p.
74, 75. seq.*

Idem in Hortorum opere e suis sibi floribus corollam neſcit:

„ Ipſe & amem meritam capiti impoſuiſſe coronam.

„ Iam ſe cantanti frondosa cacumina quercus

„ Inclinant, plauduntque comis nemora alta coruſcis.

„ Ipſa mihi laeto fremitu, aſſenſuque ſecundo,

„ Et totis plauſum reſponſat Gallia ſiluiſ.

Cuiusmodi loca poetarum innumera vitioſum ſui ipſius amorem proſentia ſi quis mihi obiiciat, reſponſum feret, me aduerſus Dacerium tantum defendere, eſſe munus poetarum, quibus & lingua & idea poetica ſint magis familiares quam philoſophis, non quidem de ſuis, ſed de aliorum poematis perfecte iudicare. Verſetur enim poetae ſubinde ante oculos illa moralis regula Catonis:

„ Necte collaudes, nec te culpaueris ipſe; quocirca Garopolus cuius mentionem Io. Marius Creſcimbenus inter Italos poetas iniicit, aequae ac poeta virtutum ſuarum nimius aeſtimator reprehentionem meruit. Nam ſub cenſuram poema ſuum de Carolo magno vocauit, non quidem meliorem, ſed minimum maiorem foetui huic famam excitaturus. Poetam autem nec ſe admirari nec contemnere oportet, ſed alieni ſuique iudicii cauſas excutere, & praeiudicia omnia ſegregare, quod corruptus iis iudex male examinat verum. Quumque ita comparata ſit hominum natura, vt aliena nonnumquam melius videant

&

& iudicent quam sua, aliisque plus sapiant quam sibi; non possum non iterum iterumque commendare instituti rationem quae penes cultissimos Gallos obtinet, ut totius Academiae iudicio sua poemata subiiciant. Quin & illa consuetudo laudem aemulationemque meret, quum poetae versibus recognoscendis mutuam impendunt operam, & sine amore ac sine cupiditate, & rursus sine odio & sine invidia iudicant. Cuiusmodi institutum & ipse tenui, superstitibus etiamnum poetis summis, quorum obitum, qui numquam non immaturus amoenioribus musis poterat accidere, eo impensius nunc maereo, quo maius ex mutuis huiusmodi officiis gaudium quondam capiebamus. Nobiscum facit Antistes Abrincensis, quoniam eidem operum cuiusque artis optimus spectator, qui optimus eorumdem artifex est. Profitetur enim neminem alium se optare posse peritiorem poetici artificii iudicem celeb. Petro Francio. Eundem iuxta atque Brouckhufium formarum musicarum elegantissimos arbitros Graevius appellat, qui poemata sua graeca Francio recognoscenda dedit, ex eiusque sententia illa refinxit, & petiit ne fictis laudibus permulceret aures, sed improbanda obelis configeret, & liquido sententiam promeret. Hinc enim veterum scriptorum tantam esse excellentiam recte censet, quod numquam prodirent in lucem, nisi & in amicorum circulis essent recitata, & ab eruditis amicis lecta, & sub censuram reuocata.

Huetius in oper. posthum. Francii p. 446.

Epist. Graevii p. 478.

Graev. e. p. 484.

D 3

Cyn-

Wallius el.¹⁹ Cynthia laudata est : sed laudatissima quamuis
 l. 1. p. 177. ” Cynthia, iudicio subdita, Naso, tuo est.
 ” Nec puduit Flaccum, iussos licet ista referret
 ” Chordafonos, aures consuluisse tuas.
 ” Saepe suos etiam volucres tibi legit, & herbas,
 ” Quaeque Mycenaeis induit arma Macer.
 Longinus & Quintilianus hunc morem quon-
 dam valde probarunt : neque umquam defue-
 re illius aemuli. Poetam Anglum celeberrimum
 Beni. Iohnsonium Beaumontii vatis cen-
 surae sua carmina subiecisse legimus. Simi-
 liter Dauenantius cum Hobbesio, Marefius cum
 Nubleo, & Menagius cum Regnerio poemata
 sua polienda communicarunt. Quid dicam de
 poetria regia Christina, quae Capellani, celeb-
 auctoris heroici poematis de Puella Aurelia-
 nensi, sententiam de Comoedia ab ingenio suo
 regio profecta expiscabatur : cui quum sincerus
 arbiter haud parceret, neque dissimularet lasci-
 uiorem sibi operam illam videri, Augusta, Cha-
 pelain, inquit, voudroit que tout fut Pucelle.
 Eiusdem tribuni censurae Cardinalis Richelius
 comicos quosdam versus suos subiecit, vt pluri-
 bus indicaui, Armandi inter Poetas meos Episco-
 pos mentione facta. Omitto Francium me do-
 cuisse, Broukhufium sibi, & se Broukhufio Ari-
 starchi partes agendas imposuisse, aequae ac Ni-
 colao Heinsio, Rapino & Wallio. Quorum postre-
 mus nulli vatum recentiorum secundus gloriatus
 est iudice Sidronio Hoffchio, quem ita alloquitur :

Noa

Non tibi libertas deerat: mutanda notabas, “

Saepe mihi facilis, saepe seuerus eras. “

Saepe suo inuitam refecabas corpore partem, “

Libertas musis profuit illa meis. “

Pari libertate vsum fuisse Wallium in Hoffschii poematibus limandis patet. Quo factum est, vt eiusmodi ad morem antiquum se componentis poetae palmam aliis sui temporis poetis praeriperint, & ad inuidendam perfectionem gloriamque veterum adspirarint. Quorum quidē consuetudinem Bolaeus pariter maximopere commendat. Neque tacet Malherbam arrogantem aliqui poetam carmina pangentem in consilium aurem ancillae suae adhibuisse, aequē vt Molerium, qui versus comicos seruae suae non placituros mutandos censuit: propterea quod eosdem ministras suae & multitudini improbari experiendo didicisset. Quae tamen documenta prorsus atque omnino singularia neque imitanda esse poetarum Galliae princeps ex merito tuetur.

Nam si non cum grammaticis, & cum philosophis, multo minus facimus cum imperita multitudine & vulgo ad iudicandum plane inepto. Non est consilium in vulgo, secundum Marcum Tullium, non ratio, non discrimen, non diligentia. Non delectu, aut sapientia ducitur ad iudicandum; sed impetu & quadam etiam temeritate. Pecorum ritu, inquit Seneca, sequuntur antecedentium gregem, pergentes non quae eundum est, sed qua

*Despreaux
est sur Longin p. 167.
168.*

*Suidas in
τετραλο-
γία.
conf. Plu-
tarch. T. I.
in Cimon. p.
483.*

*Vitruv. in
praef. lib.
VII. de Ar-
chit.*

quaitur. Incerti tamen populi inanē rumorem & viles plausus multo tanto studio aucupantur. Quis autem non aegre ferat musas castissimas puellas vulgi exponi libidini, in praedamque dari, atque omni honore & dignatione spoliari? Quis aequo animo ferat, nullas buccas esse tam deformes, quae inter populum vndique ad vitia consentientem, doctisque oculis carentem, non repariant suos basiatores? Quis non indignabitur populorum iudicio suum quondam accommodasse, designatos poetarum iudices. Quod vsu venit quum Tragici, teste Suida, quaternis fabulis certarent; Dionysiis, Lenaeis, Panathenaeis, & Chytris. Ludos eiusmodi aliquando apparaue- rat Ptolemaeus, de palmaque decertaturis prae- mia proposuerat, & constituerat honores. Erant autem praesto septem iudices, ad quorum arbi- trium carmina reiciebantur. Eorum plerique omnes suadebant, vt princeps merces tribueretur illi, quem populus significabat sibi prae reliquis arrisisse. In quam quidem sententiam Aristophanes, qui inter iudices coram aderat, solus non discessit, sed eum censuit praemio atque splendore decorandum, qui plebi minime placuisset. Indignabantur & rex & populus, vsque dum planum faceret Aristophanes, vnum poetarum suo cortice natasse, quum reliqui labores alienos in suae laudis materiam conuertissent. Cuius furti conuicti versificatores, quum sua confessione vrgerentur, illos rex ignominia, at
Aristo.

Aristophanem gloria, & muneribus & honore, teste Vitruuio, affectit, concredita ipsius curae supellectilis suae librariae praefectura. Quodsi igitur, vt vidimus, causam non iuuat numerus fauentium, atque vnus iudex interdum pluribus praestat; quodsi pariter vnus Paulus Benius omnibus Academicis Cruscantibus, viris doctissimis, se opponendo, ab eorumque censuris poetam Tassum vindicando perhonorifica decoratus victoria est, teste Thomasino & aliis: quidni praefereamus solius eximii & eruditi poetae iudicium arbitrio indocti vulgi? cui qui plus nimio tribuit, nae is dignationi poetices plurimum detrahit. Nihilo tamen secius de Pomponio quoque Plinius prodidit, si quid forte amicus emendandum, ipse vero retinendum arbitraretur, scriptorem hunc tragoediarum dixisse: ad populum prouoco; atque adeo ex plebis vel silentio vel assensu, aut suam aut amici sententiam praetulisse. Addit merito Plinius, non solere se populum, sed certos electosque iudices aduocare. Cui quidem sententiae non fauet Nicolaus Antonius, celeberr. scriptor Bibliothecae Hispanae, in qua de ciue suo Lupo Felice de Vega Carpiene, poeta maximo, commemorat, illum praeceptiones veterum praetergressum, persuasum habuisse, licere sibi quascunque res & quomodocunque in theatrum inuehere, historicis fabulosa, comicis tragica, ridiculis seria miscendo: ita vt nullum focci & cothurni di-

Thomasin.
elog. T. I.
p. 351.

Baillet des
Anti. T. 2.
p. 278.

Plin. l. 7.
ep. 17.

Anton. Bibl.
Hisp. T. II.
p. 60.

E

scri-

scrimen, nullae interuallo temporis & personis
theatralibus praescriptae leges liberum frenarent
spiritum. Hoc vero secundum Antonii iudicium,
poetae vitio verti minime debet: quod populo
tantum placere voluerit, actionum huiusmodi
optimo censori. Itaque subscribit Antonius

Balzac lett.

xx. à Sch-

dery l. 3.

des epitr.

chois. p.

124. 126.

"sententiae Senecae, quum, maior, inquit, ille est
"qui iudicium abstulit, quam qui meruit. Cui
calculum suum quoque adiicit Balzacius, & tue-
tur, Petri Cornelii per totum orbis thea-
trum celebratam comoediam Cid perfectam
& admirabilem esse, quod, violatis licet
artis poeticae praeceptionibus, spectantium mul-
titudini se probarit mirifice, adeoque finem lu-
dorum scenicorum vnicum feliciter obtinuerit.
Secus autem existimabat Cardinalis Richelius:
qui Cornelii ludum iudicio Academicorum sub-
iecit, eidemque ipse quinque integros menses
impendit. Quamquam irritato conatu: nam vt
elegantè Bolaeus:

"En vain contre le Cid vn Ministre se ligue;

"Tout Paris pour Chimene a les yeux de Ro-
drigue.

Tantum valet multitudo, cui sic tamquam tor-
renti non poteris resistere. Tantum valet, vt
quidquid omnibus absolutum numeris in quo-
cunque genere efferebatur, Lupi esse diceretur,
in consuetudinemque prouerbii eius nomen ve-
niret: prouti Gallis Cornelii admiratoribus in
prouerbio fuit: Cela ét beau comme le Cid.

Ego

Ego quidem de tantorum virorum existimatione nihil temere derogo; inde vero quod multitudo ab iis stetit, effici non posse teneo, his poetis inter principes locum deberi. Vnum atque idem sensit dramaticae poeseos inter Anglos facile princeps Io. Drydenius. Nam quum dramata eius, quae modo ad manus non sunt, Londini quondam peruolutarem, memini me observare, eum memoratam supra Senecae sententiam exquisitis rationibus retundere. Sed nec opus est conquisitis vndique argumentis, quum neminem fugiat, vt caecus de colore recte iudicare nequeat; sic multitudinem oculis eruditis destitutam de poesi a vulgari intelligentia remotiori iudicium facere non posse. vt de illa merito vsurpes hoc Apellis: Ne sutor vltra crepidam. Fac autem poetae virtutem esse populo arridere, aut viles vulgi assensiones praepostere ligurire: tum vero garrulus quoque rabula de foro, qui pueriles sectatur allusiones, & occupatur in nugis, verborumque lenociniis colligit gratiam, prae summis oratoribus celebrabitur. Quod quum minime consentaneum sit, admiratio plebis negligetur tutius, & spernetur praeclarius, quam optabitur a sapientibus. In quorum numero haberi nequeunt, qui ex errore vulgi pendunt: quum vera gloria sit consentiens laus intelligentium, & incorrupta vox bene iudicantium de excellenti virtute. Qui uero viles populi plausus magni aestimat, nae is inficitur opinio.

E 2

pinio.

pinionum prauitate. Nam vulgus scientia destituitur, nec in causas, ex quarum cognitione veritas pendet, inquirere potest, ideoque opinionibus regitur. Quod integra dissertatione declarauit Affinis meus Georg. Paschius, magnum quondam huius Academiae commodum, cuius obitus dolorem nobis insanabilem dedit.

At cum Seneca & Balzacio amplius obtendis, poetas theatro inferuientes omnem suam artem eo referre, vt placeant multitudini: quod propositum si assequantur, ac euentus ad spem respondeat, illos minimum laude dignissimos videri. Perinde quasi vera prudentia, nec potius felicitas dicenda esset, optabili exitu fortuito gaudere: sic vera scientia non est, quae conclusionem ex falsis praemisissis conficit. Temere enim consilium euentu ponderamus; quum imprudens & inconsultum propositum crebro ex sententia succedat, neque tamen prudentiae sed temeritatis titulum mereat: quod exemplo quodam declarabo. Spartanis ab Atheniensibus aliquando obsessis, Nicias dux Atheniensium gubernatorque rei publicae omnes machinas & nervos intendit, vti opprimeret Spartanos, sed irritum conatu. Iccirco temerarius quidam iuuenis, cui Cleoni nomen erat, viginti spatio dierum insulam se expugnaturum spondit in seque recepit. Impatentia Athenienses adegit, vt ademtum Nicio imperium traderent Cleoni. Quum igitur casu eueniret, vt eadem die qua regimine se abdicare iussus fuerat

rat Nicias, Spartani diuturna obsidione pressi insulam vltro cederent obsidentibus, populus dato plausu gubernatorem Cleonem recepit, Senatus autem gratum animum Niciae declarando prudenter iudicauit, victoriae gloriam non audaciae Cleonis, sed prudenti Niciae consilio deberi. Vt maior non fuit Cleon, qui imperitae plebis iudicium abstulit, sed Nicias, qui prudentioris Senatus meruit; sic poeta maior non est, qui iudicium rudis multitudinis abstulit, sed qui meruit poetarum. Quamobrem sic habeto: si tibi plaudunt qui in orchestra sedent, noli curare pullatum circulum, aut caueae confesum.

Ex dictis manifestum & modo effectum est, neque Grammaticis, neque Philosophis, multo minus indoctae multitudini, sed in arte sua praecipue credendum esse artificibus Poetis, iudicio acri tamquam lapide lydio omnia explorantibus. Vt enim de formositate picturae, quae poesis muta audit, solus pictor recte potest statuere; sic de praestantia poeticae, quae loquens dicitur pictura, solus poeta. De linea Apellea Protogenis lineae superinducta Plinius, omnium quidem, *Anti-Baill. T. 2. p. 339.* sed praecipue artificum, miraculo id factum affirmat; de aliaque pictura, sunt, inquit, quibus placeat diligentia, quam intelligunt soli artifices. Idem sensit pictor Nicomachus, qui quum in Helena omni arte Zeuxidis efficta oculos admirabundus figeret, roganti, quid miraretur, id, inquit,

E₃

quit, non rogares, si meis oculis vterere. Etenim ad bene de pictura iudicandum opus est oculis eruditis, ut cum Tullio loquar: quales magistri alicuius & artificis oculos Aelianus ^{τεχνικὰ ὄμματα} recte appellat. Ita ad diiudicandum de rebus quibusdam, quae crebro minutae & pueriles videntur iis qui in poetica sunt pueri, licet maximam poemati gratiam concilient, oculi poetici requiruntur. Neque enim grammaticus, aut philosophus satis callet naturam vocalium, aut indolem consonantium, aut quanta vis non dicam loquutioni, verbo aut syllabae, sed vni litterae inest; aut quando traiectioni verborum, aut elisioni fit locus; cuiusmodi poetices arcana innumera prae reliquis Virgilianum poema admirabile reddunt, iisque tantum patent, qui ad poetices interiora admittuntur, neque virtutibus poeticis vitiorum, aut vitiis poeticis virtutum nomina praepostere induunt. Id potissimum causae est, cur numeros metricos, in quorum varia temperatura maximum eloquutionis poeticae pondus inest, leuiter admodum tetigerint explanatores, quotquot poeticae expertes ad illam commentationibus illustrandam animum applicuerunt. Ut noctu sub omnium adspectum veniunt nocturnae caeli formae, vndique luminibus ornatae, & stellarum perlucidarum globi, nec potest non vnusquisque mirari earum numerum & splendorem; tamen si astrologus scitus caeli siderumque spectator, qui motus astrorum & cursus caelestemque

que harmoniam propius nouit, eadem oculis subiiciat, minores etiam stellas, maioraque miracula deprehendit, quam qui siderum studium neglexit. Sic omnem poetarum concinnitatem & laetitiam, totumque artificium poeticum soli poetae & optime callent & maxime admirantur. Quare futuro poetae non tam grammaticorum aut philosophorum, quam poetarum de sua arte commentationes consulendae sunt. Me quidem non praeterit, inter priscos Tullium pro Archia, inter recentes Francium in oratione pro poetica artius tenere, poeticam nec disci posse nec doceri. Quum enim multi in poetarum lectione versatissimi nullum queant carmen extrudere, quumque inuentio poetam efficiat, inuentio autem sit ab ingenio, ingenium a natura, quis ulli hic arti locus? At enim uero plus industria & ingenio, quam solo ingenio obtinemus: qui natura valent, cognitis rerum causis plus valent; quibus autem natura ingenium denegauit, hoc damnum arte & studio quodammodo refarciunt. Itaque futuro poetae ipsi poetae praestantiores in primis versandi sunt: propterea quod, monente Seneca, longum per praecepta, breue & efficax iter sit per exempla, quibus regulae debentur. Operae tamen pretium quoque erit, non modo poetarum opera, verum etiam enarrationes eorundem, quin & Commentarios quos de arte poetica ex instituto contexuerunt poetae, diligenti manu terere. Quorum nomina potiora, quae sola libris

bris praescripta laudem prae se ferunt, hoc loco tribus tantummodo verbis, promissi memor, subtexam.

Ex antiquis graecae nationis poetis solus prope nominandus Stagirita est, cuius extat de arte poetica liber. Fragmentum est auro contra non carum operis maioris, quod potissimum agit de Tragoedia & de poemate Epico. Quum illud inter omnia opera quae ab humano proficiuntur ingenio haud dubie excellat, perfectissimumque habeatur, & omnes reliquorum perfectiones contineat; plurimum utique Aristoteli poesis heroica debet, quippe quam in solis exemplis ante conspicuam regulis feliciter inclusit. Nam quum Homeri poemata diligenter quotidie euoluisset, longoque tempore & usu Athenis observasset quae vitio & laudi poetis darentur, rationem optimam tractandae poeseos eruditissime explanandam censuit. Id quod tam prospere processit, ut qui eius poeticam temere laceffuit Peraltus, plus suae nocuerit famae, quam Aristotelicae. Perperam enim obiecit Stagiritae, quod ad Homeri aliorumque poetarum exemplum & leges poeticam effinxerit: quod eidem laudi merito cedit. Taceo alias tribunorum animadversiones, quibus Parrhasianorum scriptor non vno loco, Olaus Borrichius in praefatione dissertationum poeticarum, Bossuius in libro de poemate epico, quo alioquin Aristotelica praecepta fuisse lateque illustrare elaborat, & quibus denique poeticae

*Perrault.
compar. T.
II. p. 188.*

ticae Aristotelis nonnihil laudis detrudere nititur
 nouorum litterariorum celeberrimus scriptor. Is *Nouelli.*
 exiguum sermonem Petri Cornelii de poesi dra- *de la Rep.*
 matica, quem operibus eius poeticis praefixum le- *des leto.*
 gimus, optimae editioni poeticae Aristotelis, quae *1702. p.*
 cum Dacerii commentationibus doctissimis lucem *190.*
 adspexit, praepone non dubitat. Quo igitur gen-
 tium omnium consensus? quo tot saeculorum te-
 stimonia? M. Tullius in oratione pro Marcello po-
 steritatem optimum iudicem merito agnoscit,
 quum illi, qui multis post saeculis de nostris ope-
 ribus existiment, incorruptius quam nos iudicent.
 Idem sentit Bolaeus, interque alia documenta in *Despreaux*
 partes trahit ipsius Cornelii exemplum, quem A- *rest. sur*
 ristoteli praeferrere modo diximus. Persuasum Gal- *Longin. p.*
 lia habebat parem huic poetae neminem umquam *211.*
 futurum. Hac vero tempestate pleraque omnia
 eius opera theatralia, Bolaeo teste, exaruerunt, &
 deteguntur in iis aberrationes, quas comparis ae-
 tatis Catones haud deprehendebant. Nec desunt
 modo qui Racini ludos scenicos anteferendos iu-
 dicent. Euripidem sane & Sophoclem, ut aetate sic
 meritis, utrique longe antecedere Bolaeus statuit.
 Neque tamen pretium illorum metitur longo tem-
 pore per quod durarunt, sed per quod excitarunt
 admirationem. Ut Aristotelis sic Horatii poeticae
 non quidem antiquitas, sed plurium saeculorum
 praeconia pretium statuunt. Minturnus tamen
 praecepta haec perpulchra quidem, sed pauca ea-
 ad-

F

ad-

admodum, & obscura dicit. At vero, vt tace-
am Flaccum sese excusare hoc versu:

- - - brevis esse laboro,

Obscurus fio.

Tenendum praeterea animum illi non fuisse poe-
ticam omnibus numeris absolutam consignare.
Itaque censura digna est Scaligeri censura, qui Ar-
tem, inquit, quum inscripserit, sine vlla arte do-
cet. Patet enim ex manu exarato scripto quod ipse
oculis Lugd. Bat. quondam vsurpauit, Hora-
tianum poema hac gaudere inscriptione: Epistola
ad Pisonem. Igitur frustra sunt qui ordinem episto-
lae, cuius lex est leges nonnumquam negligere, te-
mere sugillant. Dicerem cum Morhofio inter anti-

*Morb. Po-
lyb. T. 1.
c. 1. l. 7.
p. 314.*

quos solum Aristotelem & Horatium de arte poe-
tica praecepisse, nisi in mentem veniret & Platonis,
qui de furore poetico commentatus est, & in pri-
mis arbitri illius elegantiarum poetae Petronii,
cuius non meminit Morhofius, licet, secundum
iudicium ipsius Rapini, nemo vnus regulas poe-
tices maiori iudicio vmquam tradiderit, quas
alibi admirabiles appellat.

*Rapin. ref.
f. l. p. en
part. p. 117.
& auertiss.
des ref. f. l.
p. d' Arist.*

Quod ad recentiores attinet, e ciuibus no-
stris Iacobus Masenius cultissimus poeta Palae-
stra sua eloquentiae ligatae, atque arte noua epi-
grammatica harum amoenitatum studiosis sum-
mopere se commendauit. Neque contemnendi
Georgii Fabricii septem de arte poetica libri, aut
de ludorum scenicorum consuetudine libellus in
The-

Theſauro antiqui. graec. recuſus. De vernacula autem poeſi Teutonica non modo poetarum germanorum princeps Martinus Opitius, verum etiam Io. Petrus Titius, Weiſius, Tſcherningius, clariffimumque Germaniae ſidus Morhofius, & alii dignas nomine ſuo commentationes emiſerunt. Inter Batauos Daniel Heinfius poeta maximus duos de Satira Horatiana libros, & opus de conſtitutione Tragoediae, quin & de Tragoedia Herode infanticida epistolam ad Balzacum diuulgauit. Qui in Epistola ſuper eadem tragoedia hos labores perfectiſſimos appellat.

Ex Anglis Thomas Rymerus tragoediarum ſcriptor clariffimus, non ſolum Ariſtotelis poeticam, & Rapini in eandem obſervationes anglice vertit, multaque de ſuis ciuibus lectu digniſſima attexuit, verum etiam binos de Tragoedia libros Londini publicauit, maximo plauſu exceptos. Denniſius tamen poeta itidem & criticus Angliae notiſſimus iis ſingulari libro refragatus eſt, & in obſervationibus in Blackmori poemae epicum auctorem pariter laceſſiuit. Neque iniuria: quoniam nonnumquam vt caecus de colore iudicauit. Teutonica enim lingua & poeſis ipſi viſa idonea eſt, in qua illuderet, licet ne verbum quidem alemannicum proferre poſſet, quum Londini cum eo colloquendi mihi copia daretur. Quid dicam de Io. Drydenio poeta ſummo, cuius de poeſi dramatica per modum dia-

logi concinnata dissertatio praefixa est eius operibus poeticis, quique de rhythmis, de dramate heroico, de tragoedia & de dramatibus musicis luculente disseruit, in sermonibus quos poematis passim praefixit. Memini hunc poetam, tanta pompa haud ita pridem funeri illatum, quanta nullus Legatorum Londinum intrasse commemoratur, coram affirmare, se lecto poemate Comitum Dorsetiae, aut alius poetae Angli, facili negotio de seius scriptore diuinare posse, neque umquam se coniecturam suam fefellisse.

*Dryden, in
his Apology
for heroick
Poetry.*

*Macrob.
Saturn. l. i.
cap. ult.*

Renato Rapino, poetarum Galliae principi, Drydenius multum tribuit, quem omnibus criticis deperditis, vnum damna resarcire omnesque regulas poeticas renouare posse pronunciat. Comparationem ille inter Virgilium & Homerum institutam publici iuris fecit, quae praecipuas poematis heroici virtutes exhibet, docetque poetam paene vitio mentis humanae tantum opus ingredi, quod de se Aeneidos scriptor penes Macrobiū affirmat. Hoc opus gallicum in gratiam Graeuii latinis se litteris mandasse me coram docuit interpres Ianus Brouckhusius. Non solum bis latine prodiit, sed etiam anglice reddita eadem comparatio est. Praeter eam obseruationes in poeticam edidit, quibus sibi rectos de poetica sensus esse luculente declarat. Sed & dissertatio de carmine pastoralis, cui vix aliquid videtur addi posse, omni-

omnium existimationem auctori conciliauit. Fontenellus tamen, poeta inclutus, in eodem puluere litterario laudabili quoque consilio defudauit, edito Hagae de natura Eclogae libro vernaculo, Londini anglice recuso. Neque non consulerentur quae de poetica, & in primis de carmine pastorali, Anti-Bailletto suo inseruit Menagius, excellentissimus poeta & Aristarchus, qui passim in eodem libro tuetur Bailletum ad carmina componenda, atque ideo ad ferendum de poetis iudicium prorsus ineptum videri. Oportet enim vt sint Nicolai Bolaei consimiles, qui se poetarum arbitros praestare volunt. Hic poetarum Galliae hoc tempore extra controuersiam princeps, vsus sermone ad metrum gallicum adstricto artem poeticam quatuor complexus est libris, quos Anglus poeta in anglicum conuertit. Insistit ille vestigiis veterum, sed quum a recta via aberrare videntur, a Satira non abstinet natus Satiricus poeta. De Satira & de oda breuiore sermones inter eiusdem poemata legas, quos saepe relegendo longiores efficies. Praecipue autem se intelligentem poetarum arbitrum declarauit, a contemptu Peralti Homerum & Pindarum peregre vindicando. Digni quoque sunt qui nostros oculos morentur Francisci Vauassoris Animaduersiones illae rarissimae, quibus Rapini observationibus poeticis refragatus est. & liber qui in virtutibus & natura Epigrammatum contem-

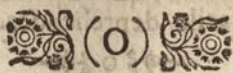
plandis occupatur, cui praeter admirationem & applausum nihil addi posse Leonhardus Frizonius profitetur. Is tres de poemate libros adhibito Tullii & Fabii stilo elucubrauit, omniumque, qui de hisce musarum delitiis existimare possunt, punctum tulit. In primis operam dedit, ut poeticam Christianam redderet, poeticis veterum exemplis retentis. Idem propositum urgebat Io. Maresius poeta item excellentissimus, sed quum reprobatis priscorum legibus noua ad Parnassum via contenderet, existimationi suae obfuit. His iunge Petrum le Moine & Georgium Scuderium, quorum vterque carminibus suis de poemate heroico dissertationem praefixit, perinde ut Petrus Petitus poematis suis attexuit de furore poetico disquisitionem. Taceo Abbatis Vilierii de poetica epistola venustissimam quam numeris gallicis adstrictam proxime euulgauit.

Gallus quoque vulgo creditur, sed natione Italus est magnum inter prima gentis suae lumina I. C. Scaliger. Haud scio utrum ante aut post illum de omni omnino poetico genere, vnaque de poetis priscis & nouis iudicia literis mandare quisquam ausus fuerit. Hoc certo scio maiori doctrina & iudicio id praestitisse nullum. Constat alioqui inter eius ciues quoque Hieron. Vidam, Albae praefule de arte poetica versibus commentatum esse, quod opus omnibus laudatissimum pluribus celebraui in dissertatione mea de Poetis Episcopis. Neque sicco praetereundi pede sunt, quos Bailletus omisit, Ang. Politianus, vir maximus inter principes eruditos, cuius extat Silua, cui titulus Nutricia, quae agit de poetica & poetis, & Io. Iouianus Pontanus,

an.

antiquis vno tempore minor poeta. Non enim exiguus aut parui momenti cultissimus dialogus est de numeris poeticis, qui Actius inscribitur. Dialogum quoque de poetica doctissimum, Naugerium dictum, conscripsit Hier. Fracastorius optimus post Maronem, iudice Scaligero, poeta. Laudari pariter meret Anton. Sebast. Minturnus, qui limatum & per poesin politum iudicium adhibuit, contexendo libros sex de Poeta. In eorum praefatione proficitur, se in opere hoc elaborando non decem aut nouem, sed multo plures annos consumsisse. Poetam illum fuisse nos ignorare sinit Bailletus, at Crescimbenus inter praecipuos Minturno locum cedit, vnaque nos docet, eum ad explicandam vim poeseos Etruscae stilum vertisse. Quis nescit Torquatum Tassum, quem nominasse satis est, librum de poesi vniuerse, aliumque de poesi Italica cum doctis communicasse. Bailletum tamen fugit extare eiusdem venustissimum de Poemate Heroico Crescimbeno memoratum sermonem, qui principe loco illi vt mihi celebrandus erat. Quum vero instituti mei rationi abunde satisfecerim, prudens sciensque fileo alios poetices scriptores poetas, fortassis nulla parte meritorum minores modo recensitis. Praecipue Hispanos, omitto, quorum mentionem iniicit Nic. Antonius, qui ex Hispanis in eodem argumento versatus est in Bibl. Hispana. Sic ex Germanis D. G. Morhofius in Polyhistore posthumo; ex Gallis Adr. Bailletus in iudiciis de viris doctis; ex Italis denique Io. Marius Crescimbenus in Historia poeseos Hetruscis vernaculae consuli merent. Quorum tamen nemo hoc argumentum exhaustit. Incirco illud alittempori & praelectionibus poeticis publicis referuo. Nunc

MANVM DE TABVLA!

*Crescim.
dell' Istor.
della vol-
gar poef. l.
II. p. 134.
206.*

*Cresc. l. c.
l. 6. p.
384.*

Additamenta ab argumento dissertationis haud aliena.

- I. Vernaculus sermo, secus ac Parrhasius iudicat, ad Poema Epicum condendum minus idoneus est sermone eruditorum.
- II. Prudentes poetarum arbitri non sunt, quotquot Aeneidos actionem completam esse temere negant.
- III. Exordium Aeneidos, omissis quatuor versibus praeviis, sumendum ab hoc versu: Arma virumque cano.
- IV. Horatius merito lacescit primum hunc poematis Epici versum:

Fortunam Priami cantabo & nobile bellum.

- V. Nec iniuria alter Flaccus Bolaeus sugillat initium hoc poematis heroici:

le chante le Vainqueur des Vainqueurs de la terre.

Verbum pro verbo reddas:

Concino Victorem Victorum totius orbis.

- VI. In poetica hospites sunt, qui tragoediam & comoediam exitu inter se distare perperam tuentur.

- VII. Poeticam historiam ignorant, quibus vir obeso ac pingui corpore audit: ein dicke Bachus. Gracili enim & delicato, ac prope puellari corpore eum fuisse docent vetusta poetarum monumenta.

- VIII. Ne quidem latine legere possunt, qui canones metricos ignorant.

- IX. Diabolus haud callet Profodiam, secundum sententiam illorum, qui auctorem illum faciunt retrogadi versus: Signa te signa temere me tangis & angis.

Nam qui ultimam syllabam in voce temere producunt recentiores poetae plerique, sequentes Profodiarum scriptores, in legem pedariam peccant.

- X. Consilio pessimo principum vatum usu nobis interdicta Parrhasius. Nam si poetae vernaculi se darent evolvendis poetis doctorum sermone loquentibus, viderentur ineptiae innumerae, nec in solis rhythmis aut verbis turgidis consisteret plerumque poesis: quam si cum prisca contendas, quid aurum orichalco & erua lupinis distent facile deprehendes.

